

BIULETYN SAMORZĄDOWY Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 4(120) kwiecień 2022, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Jubileusz Gminy Bystra-Sidzina

1 kwietnia 2022 roku minęło 30 lat od dnia, w którym swoje funkcjonowanie rozpoczęła Gmina Bystra-Sidzina. Sa to trzy dekady ciągłych zmian i nieustannego wielopłaszczyznowego rozwoju.

Więcej na str. 3-7

Sukces na etapie powiatowym Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

Reprezentanci Gminy Bystra-Sidzina wykazali się umiejętnościami z zakresu znajomości przepisów ruchu drogowego, jazdy na rowerze i udzielania pierwszej pomocy, co zaowocowało wysokimi lokatami w turnieju powiatowym, oraz dało przepustkę do etapu wojewódzkiego.

Więcej na str. 9

Wiosenne sprzątanie

W kwietniu na terenie naszej gminy przeprowadzone zostały społeczne akcje sprzątania. Celem podjętych działań jest nie tylko poprawa estetyki naszego otoczenia, ale również wzmacnianie wśród mieszkańców świadomości ekologicznej i odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Więcej na str. 8

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 31 marca 2022 r. do 27 kwietnia 2022 r.

W wymienionym okresie prócz zarządzeń w sprawie zmiany w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok oraz zarządzeń w sprawie zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2022 r. wójt wydał zarządzenia w sprawach:

1) zasad prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji zadań w ramach środków Funduszu Pomocy,

2) powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego - Budowa chodnika wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ciągu drogi powiatowej w miejscowości Sidzina,

3) powołania komisji brakowania dokumentacji niearchiwalnej KAT. B zgromadzonej w archiwum zakładowym Urzędu Gminy Bystra-Sidzina,

4) wprowadzenia procedury reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina,

5) powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego - Budowa skateparku wraz z elementami małej architektury oraz instalacją elektryczną w Bystrej Podhalańskiej.

W wymienionym okresie Wójt zawarł następujące umowy:

1) 10 umów na dofinansowanie wymiany niskowydajnego kotła na nowoczesny i ekologiczny kocioł, zawarte z osobami fizycznymi,

2) na przyznanie dotacji celowej w ramach działu 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza, rozdziału 85415 - pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym z przeznaczeniem na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów, zawarta z Wojewodą Małopolskim,

3) na zaprojektowanie i wykonanie rozbudowy oświetlenia na terenie Gminy Bystra-Sidzina na roli Pastwowej w Sidzinie, zawarta z firmą KK Energetyka z Łącka,

4) na pełnienie nadzoru inwestorskiego w trakcie realizacji zadania „Remont drogi gminnej K440283 Sidzina plebańska do szkoły w Sidzinie”,

5) na wykonanie remontu drogi gminnej K440283 Sidzina Plebańska do szkoły w Sidzinie, zawarta z PUH TRANSDRÓG z Zawoi,

6) na udzielenie pomocy finansowej z budżetu Województwa Małopolskiego gminom z terenu Małopolski na realizację w 2022 roku małopolskiego projektu „Już płynam” w ramach zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży”, zawarta z marszałkiem województwa małopolskiego,

7) na udzielenie pomocy finansowej przez Gminę Bystra-Sidzina ZOZ w Suchej Beskidzkiej zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja oddziałów szpitalnych - zakup stołu operacyjnego dla Bloku Operacyjnego oraz modernizacja Oddziału Chirurgicznego”,

8) na partycypację w kosztach związanych z unieszkodliwieniem i transportem wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bystra-Sidzina, zawarta z Powiatem Suskim,

9) na dofinansowanie do programu „Opieka 75+” polegająca na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zawarta z Wojewodą Małopolskim - Wydział Polityki Społecznej,

10) na wykonanie usług weterynaryjnych polegających na sterylizacji kotów wolno żyjących z terenu gminy, zawarta z Gabinetem Weterynaryjnym pana Tomasza Nogaja. (A.N.)

Relacja z XXXII sesji Rady Gminy

XXXII sesja Rady Gminy odbyła się 28 kwietnia 2022 r. Podczas obrad rada przyjęła uchwały w sprawach:

1) zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bystra-Sidzina.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bystra-Sidzina dokonano zmian w zakresie roku 2022 i 2023. W wykazie przedsięwzięć Gminy Bystra-Sidzina wprowadzone zostało przedsięwzięcie „Wyznaczenie i doposażenie przejść dla pieszych w urzędzenia zwiększające bezpieczeństwo ruchu drogowego na drodze powiatowej nr 1709K oraz doposażenie szkół w narzędzia edukacyjne z zakresu ruchu drogowego w Gminie Bystra-Sidzina” realizowane przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina w latach 2022-2023 o łącznych nakładach finansowych oraz z limitem wydatków w roku 2023 w wysokości 470.000 zł.

2) zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na rok 2022.

W podjętej uchwale plan dochodów budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok zmniejszono o kwotę 199.989,92 zł. Zmiany te dotyczyły zmniejszenia dochodów majątkowych o kwotę 200.000,00 zł z tytułu dotacji celowej z Powiatu Suskiego na dofinansowanie budowy chodnika wraz z oświetleniem w ciągu drogi powiatowej 1677K w miejscowości Sidzina oraz wprowadzenia dochodów bieżących związanych z realizacją z zadań z zakresu administracji rządowej w kwocie 10,08 zł na wniosek Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrej Podhalańskiej. Natomiast w planie wydatków budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok zmiany dotyczyły:

• zmniejszenia wydatków majątkowych na budowę

chodnika wraz z oświetleniem w ciągu drogi powiatowej 1677K w miejscowości Sidzina o kwotę 781.785,86 zł,

- zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 250.000,00 zł z przeznaczeniem na remont dróg gminnych,

- zwiększenia wydatków majątkowych o kwotę 60.000,00 zł z przeznaczeniem na przystosowanie wejścia do budynku Urzędu Gminy Bystra-Sidzina dla potrzeb osób niepełnosprawnych, które jest realizowane w ramach funduszu sołeckiego wsi Bystra Podhalańska,

- zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 10,08 zł w ramach dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej,

- zwiększenia wydatków majątkowych na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Bystra-Sidzina o kwotę 233,65 zł,

- zmniejszenia wydatków majątkowych na budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych o kwotę 30.000,00 zł,

- wprowadzenia wydatków majątkowych na budowę chodnika wraz z oświetleniem w ciągu drogi powiatowej w miejscowości Sidzina w kwocie 850.552,21 zł w zakresie budowy oświetlenia;

- wprowadzenia wydatków majątkowych w kwocie 300.000,00 zł na budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Przychody budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok zostały zwiększone o kwotę 934.000,00 zł. Zmiany te dotyczyły zwiększenia przychodów z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, tj. środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych o kwotę 30.000,00 zł oraz zwiększenia nadwyżki z lat ubiegłych o kwotę 904.000,00 zł.

Ponadto rozchody budżetu Gminy Bystra-Sidzina na

2022 zwiększono o kwotę 85.000,00 zł z przeznaczeniem na pożyczkę dla Skansenu w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej na realizację operacji „Podniesienie jakości życia mieszkańców Podbabiogórza poprzez rozbudowę skansenu oraz utworzenie mobilnej strefy rekreacyjno-sportowej”.

3) nieodpłatnego nabycia na rzecz Gminy Bystra-Sidzina nieruchomości stanowiącej własność prywatną położoną w Bystrej Podhalańskiej.

Podjęta uchwała dotyczy nieodpłatnego przekazania działki w gruncie stanowiącej drogę dojazdowa do dwóch wieloletnich budynków mieszkalnych na roli Knapikowej w Bystrej Podhalańskiej. Zainteresowani mieszkańcy na własny koszt wykonali podział geodezyjny i wszelkie formalności niezbędne do przekazania nieruchomości.

4) ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Bystra-Sidzina.

Rada gminy w podjętej uchwale ustaliła wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Bystra-Sidzina. Po zapoznaniu z propozycją zarządu gminnego OSP ustalono, by stawka za godzinę działań ratowniczych lub akcji ratunkowej wynosiła 19,00 zł, a za godzinę szkoleń lub ćwiczeń 12,00 zł.

5) określenia zakresu pomocy udzielanej przez Gminę Bystra-Sidzina obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Podjęta uchwała dotyczy pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa udzielanej przez jednostkę samorządu terytorialnego. Zakres pomocy określa organ stanowiący gminy i obejmuje on podstawowe formy pomocy niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obywateli Ukrainy na terenie gminy Bystra-Sidzina. (A.N.)

30 lat Gminy Bystra-Sidzina

1 kwietnia minęło 30 lat, od kiedy rozpoczęła w pełni swoje funkcjonowanie Gmina Bystra-Sidzina. Same początki utworzenia gminy, rozpoczęcia działalności, przejmowanie zadań, nie należały do łatwych. Był to czas na uczenie się samorządności. Na przestrzeni 30 lat działalności gminy wiele osób angażowało się w tworzenie samorządu Gminy Bystra-Sidzina, jej funkcjonowanie i ciągły rozwój.

Początki funkcjonowania Gminy Bystra-Sidzina

Pierwsze próby rozdzielenia gminy zostały podjęte już w 1990 r., po reformie samorządowej. Ze względu na brak konsultacji radni Miasta i Gminy Jordanów nie podjęli uchwały o podziale. Powtórnie ta sprawa wróciła pod obrady we wrześniu 1991 r. Tym razem podjęcie uchwały było już poprzedzone konsultacjami z mieszkańcami, którzy wyrazili chęć takiego podziału gmin. W efekcie

Rada Ministrów w grudniu 1991 r. wydała rozporządzenie, w którym utworzyła Gminę Bystra-Sidzina. W pierwszych miesiącach 1992 roku trwało formowanie się władz nowej gminy i przygotowania do przejmowania kompetencji po rozdzieleniu się Miasta i Gminy Jordanów w trzy odrębne gminy. W nowopowstałej Gminie Bystra-Sidzina zostały ogłoszone wybory rady gminy, ustalone na dzień 23 lutego 1992 roku. Wówczas mieszkańcy wybierali 18 radnych. Inauguracyjna sesja Rady Gminy Bystra-Sidzina miała miejsce w Bystrej Podhalańskiej 27 lutego 1992 r. Obrady rozpoczęto odegraniem hymnu państwowego, a pierwsi radni naszej gminy złożyli ślubowanie. Na pierwszej sesji został w sposób jednomyślny wybrany przewodniczący rady – został nim Jan Stokłosa. Debatowano również nad kryteriami wyboru wójta gminy oraz zarządu, gdyż zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami prawa, do

WÓJTOWIE GMINY:

Zbigniew Podsadecki
1992-1999

Andrzej Basiura
1999-2002

Aureliusz Kania
2002-2014

Stanisław Tempka
2014- nadal

radę gminy należała kompetencja wyboru organów wykonawczych. Na kolejnej sesji (12 marca 1992 r.) rada gminy wybrała na wiceprzewodniczącą rady Jana Motora, najmłodszego wówczas wiekiem radnego. Dokonała również wyboru wójta, którym został Zbigniew Podsadecki, pełniący funkcję prezesa Spółdzielni Kółek Rolniczych w Jordanowie, a w latach wcześniejszych - Naczelnika Gminy. Zastępcą wójta została Franciszka Rapacz, będąca w poprzednich latach dyrektorem szkoły w Sidzinie. Ponadto w skład zarządu wybrano: Jana Jaromina, Mariana Kołodziejczyka, Stanisława Kulkę oraz Stanisławę Maciaszek. Nowy zarząd jak również wójt, swoje zadania przejęli z dniem 1 kwietnia, z uwagi na konieczność rozpoczęcia działalności zarządów trzech nowopowstałych gmin w jednym, uzgodnionym wcześniej terminie. Do tego czasu funkcje wykonawcze pełnił dotychczasowy Zarząd Miasta i Gminy Jordanów. Jednym z pierwszych zadań wójta była organizacja kadry urzędu gminy. Na sekretarza gminy, odpowiedzialnego za organizację pracy urzędu, została powołana Maria Galicka, a skarbnika - odpowiedzialnego za finanse gminy - Danuta Wędzel. Zaplecze kadrowe urzędu gminy na początku jego funkcjonowania było bardzo skromne i liczyło zaledwie 10

osób, gdy - dla porównania - gminy podobnej wielkości zatrudniały około 20 pracowników. Za porozumieniem stron trzy osoby zostały przeniesione z Urzędu Miasta i Gminy Jordanów do pracy w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina. Były to: Stanisława Lipka, która prowadziła sprawy podatkowe, Władysława Hojdas, która prowadziła sprawy publiczne i Irena Wiertelczyk, prowadząca biuro rady. Ponadto zatrudniono: Stanisławę Czarnotę do działu finansowego, Wiesławę Hajos jako kasjera, Annę Jeleńską do prowadzenia spraw z zakresu działalności gospodarczej, a także pracownika gospodarczego. Utworzony został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a na jego kierownika powołano Krystynę Nędzę. Nowe władze gminy musiały zaadaptować pomieszczenia na cele biurowe oraz wyposażyć je w niezbędny sprzęt. Urząd Gminy Bystra-Sidzina zadania przejmował sukcesywnie - m.in. ze względu na bardzo skromny budżet gminy, jak również ograniczenia kadrowe. W kolejnych miesiącach rozszerzone zostały zadania Urzędu Gminy Bystra-Sidzina o geodezję i budownictwo. Do Urzędu Gminy Bystra-Sidzina została przeniesiona Maria Jaromin, prowadząca sprawy budownictwa, Białoński Kazimierz - geodeta oraz zatrudnione: Bożena Małek, której powierzono sprawy

Jubileusz 10-lecia Gminy Bystra-Sidzina (2002 rok)

Radni V kadencji 2006-2010

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY:

Jan Stokłosa
1992-1998

Franciszka Rapacz
1998-2002

Jan Motor
2002-2011
2014-2018

Dorota Kowalik
2018-2020

Krzysztof Drobny
2011-2014
2020- nadal

gospodarcze i inwestycyjne i Stanisława Migas - księgową. W kolejnych miesiącach i latach przybywało zadań i kompetencji, zwiększały się również potrzeby kadrowe. Powoływano do funkcjonowania nowe jednostki m.in. w czerwcu 1992 roku zostały utworzone wiejskie biblioteki w Bystrej Podhalańskiej i Sidzinie, przejęte zostały przedszkola samorządowe. Od 1994 roku gmina przejęła szkoły, a od 1995 r. zadania z zakresu ochrony zdrowia. Od 1994 roku rozpoczął funkcjonowanie Gminny Ośrodek Kultury, którego dyrektorem został Antoni Kolarz. W 2003 roku utworzono w Gminie Bystra-Sidzina Urząd Stanu Cywilnego.

Zbigniew Podsadecki był pierwszym Wójtem Gminy Bystra-Sidzina. Stanowisko to zajmował do 1999 r., kiedy to złożył rezygnację. W czasie jego urzędowania wicewójtami byli: Franciszka Rapacz (1992-1994) oraz Jan Motor (1995-1999). Po rezygnacji Zbigniewa Podsadeckiego Rada Gminy na wójta wybrała Andrzeja Basiurę, a na jego zastępcę został powołany Maciej Motor (Grelak). W 2002 roku odbyły się pierwsze bezpośrednie wybory wójtów, burmistrzów. Wtedy też na urząd Wójta Gminy Bystra-Sidzina został wybrany Aureliusz Kania, który pełnił tę funkcję przez trzy kolejne kadencje. W 2014

r. wybory na wójta gminy wygrał Stanisław Tempka, sprawujący tę funkcję do dziś.

Najdłużej do tej pory urzędującym wójtem był Aureliusz Kania (12 lat). Zbigniew Podsadecki pełnił funkcję wójta 7 lat, a Andrzej Basiura - 3 lata. Obecnie urzędujący wójt Stanisław Tempka pełni tę funkcję od 8 lat. Jest on również najmłodszym wybranym do tej pory wójtem - obejmując to stanowisko miał 43 lata.

Jan Stokłosa - pierwszy Przewodniczący Rady Gminy Bystra-Sidzina - przewodniczył radzie gminy do 1998 r. Następnie tę funkcję pełniła Franciszka Rapacz (1998-2002). Od 2002 r. przewodniczącym rady został Jan Motor i był nim do 2011 roku. Ponownie przewodniczył radzie gminy w latach 2014-2018. Od 2018 r. do 2020 r. przewodniczącą Rady była Dorota Kowalik. Obecnie funkcję tę pełni Krzysztof Drobny, który był przewodniczącym także w latach 2011-2014.

Do 2002 roku rada gminy (jako organ stanowiący) składała się z 18 radnych. Od 2002 r. wybieranych jest 15 radnych. Najdłużej funkcję radnego Gminy Bystra-Sidzina pełni Krzysztof Drobny - angażuje się w pracę samorządową jako radny, od początku istnienia gminy tj. od 30 lat. Kolejnym samorządowcem naszej gminy

Jubileusz 20-lecia Gminy Bystra-Sidzina (2012 rok)

z najdłuższym stażem pełnienia funkcji radnego – 27 lat – jest Jan Motor. Najmłodszym wybranym do tej pory radnym jest Adrian Handzel, mający w dniu wyborów 21 lat (radny kadencji 2018-2023). Kolejnym najmłodszym wybranym radnym Gminy Bystra-Sidzina był Stanisław Talapka, który został pierwszy raz wybrany mając 23 lata i miało to miejsce w wyborach na kadencję 2002-2006.

Na przestrzeni 30 lat funkcjonowania Gminy Bystra-Sidzina wiele osób sprawujących stanowiska publiczne jako wójtowie, radni, sołtysi, jak również organizacje i stowarzyszenia angażowało się i uczestniczyło w budowaniu naszej lokalnej samorządności. Wiele osób świadczyło też swoją pracę na rzecz samorządu

Radni VI kadencji 2010-2014 wraz z Wójtem

terytorialnego czy w urzędzie gminy, czy też w jednostkach organizacyjnych gminy. Wszystkim tym osobom, które swoją postawą i zaangażowaniem przyczyniły się do budowania i umacniania samorządności naszej Gminy należy się uznanie. Uznanie należy się poniekąd wszystkim naszym mieszkańcom, gdyż to oni tworzą wspólnotę samorządową, więc każdy z nas w mniejszym lub większym stopniu postawą i pracą dokłada swoją cegiełkę do budowania i funkcjonowania naszej samorządności. Z perspektywy 30 lat funkcjonowania gminy, w dalszym ciągu możemy być pewni, że usamodzielnienie się Gminy Bystra-Sidzina było dobrą decyzją, która przyniosła i nadal przynosi korzyści dla jej mieszkańców. (B.D.) Fot. Arch. UG

Radni VIII kadencji 2018-2023 wraz z Wójtem (2018 r.)

Trzy dekady zmian

Ważna dla nas idea utworzenia władz terytorialnych, zdolnych do samodzielnego określania celów rozwoju lokalnego, a także prowadzenia własnej polityki w tym zakresie, zmaterializowała się dokładnie 30 lat temu, 1 kwietnia 1992 roku, kiedy rozpoczęła w pełni swoje funkcjonowanie Gmina Bystra-Sidzina. We wcześniejszych miesiącach trwało formowanie się władz nowej gminy i przygotowania do przejmowania postawionych przed nią kompetencji.

Powstanie samodzielnej jednostki gminnej obarczone było ogromnym ryzykiem niepowodzenia. Prekursorzy oddzielenia gminy od Jordanowa zdawali sobie sprawę z tego że zbyt mała jednostka może sobie nie poradzić z ogromem zadań i niskim budżetem, lecz ryzyko zostało podjęte. Celem była praca dla siebie i inwestowanie we własny teren. Kiedy zaczęły się ruchy na rzecz autonomii, z determinacją dążono do celu i doprowadzono sprawę do końca. W pierwotnym założeniu gmina miała obejmować trzy miejscowości: Bystrą Podhalańską, Sidzinę i Osielec. W ostateczności Osielec pozostał częścią wiejskiej gminy Jordanów, a Bystra Podhalańska i Sidzina wspólnie przystąpiły do budowania nowej społeczności - skromnej i biednej w stosunku do dużych samorządów, lecz pełnej honorowych i pracowitych ludzi, ceniących sobie demokrację i możliwość decydowania o sobie. Sceptycy nie

wróżyli tak małej gminie zbyt długiej przyszłości. Twierdzili, że gmina nie utrzyma nawet urzędników administracji, zakładając, że nie będzie miała pieniędzy na żadne zadania gospodarcze czy inwestycje. Złe wróżby się nie sprawdziły. 30 lat działalności samodzielnej gminy jest na to dowodem. Dla porównania ogromnego progressu jaki na przestrzeni trzech dekad działania poczyniła gmina, warto przypomnieć, że wysokość pierwszego budżetu przyjętego uchwałą Rady Gminy z dnia 27 marca 1992 r. wynosiła według obecnej wartości 211.627,20 zł, natomiast uchwalony budżet gminy na rok 2022 zakłada dochody w wysokości 32.918.246,70 zł.

Żeby wyobrazić sobie w jakich warunkach powstawała Gmina Bystra-Sidzina trzeba przenieść się pamięcią i wspomnieniami do tamtych lat. Początek lat 90 XX wieku to czas słynnej transformacji gospodarczej kraju, przede wszystkim uwolnienie rynku. Nowo powstała gmina była zmuszona odnaleźć się w nowych realiach jakie nastąpiły po wielu latach decyzji i zarządzania centralnego. Urzeczywistniła się wówczas możliwość podejmowania działalności gospodarczej bez ograniczeń. Mieszkańcy naszych terenów tylko na to czekali - masowo na naszym terenie powstawały zakłady prywatne i rejestrowana była działalność gospodarcza.

Podmioty gospodarcze, to głównie zakłady

przetwarzające drewno, ale były też inne rodzaje działania rejestrowanych firm. W tamtym czasie działalność wielu prywatnych zakładów pracy nie przekładała się w stopniu w jakim powinna na wpływy do budżetu gminy. Wójt i urzędnicy chętnie pomagali zakładającym firmy, ciesząc się z przedsiębiorczości i zaradności mieszkańców. Cieszył też każdy grosz wpływu z podatku od zakładów czy środków transportu.

Od początku powstania, gmina realizowała zadania własne w zakresie oświaty i wychowania, rolnictwa, kultury, opieki społecznej, zadań gospodarczych i zaspokajania zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia powszechnie dostępnych usług.

W początkowych latach działalności gminy realizacja tych zadań z powodu niewystarczających środków finansowych z subwencji i niskich dochodów własnych była bardzo trudna.

W szkołach i przedszkolach z trudem starczało pieniędzy na wypłaty dla nauczycieli i pracowników obsługi. Szkołom wtedy brakowało pieniędzy na wszystkie inne potrzeby, mieszkańcy organizowali się jak mogli. Komitety rodzicielskie działające przy szkołach przeprowadzały imprezy czy zbiórki, by zakupić podstawowe artykuły np. papier czy środki czystości. Ludzie chętnie pomagali, cieszyła ich każda najmniejsza inwestycja. Żwirowanie drogi, kawałek asfaltu czy wybranie rowu wykonywane było zawsze z zaangażowaniem mieszkańców. Nikt nie pytał dlaczego, czy za ile. Panowało przeświadczenie, że trzeba pomóc, bo to jest dla wszystkich.

Wraz z początkiem istnienia gminy zaczynała się też era komputeryzacji i wszędzie zaczęły się pojawiać komputery, które służyły do gromadzenia danych i do pisania. Pojawiły się także w urzędzie. Nie najnowsze, ale były i pomagały w pracy. Dla dzisiejszego młodego pokolenia nie jest to nic nadzwyczajnego, ale wówczas była to innowacja, dzięki której można było ułatwić tworzenie i modyfikację dokumentów. Była to wielka nowość w stosunku do tradycyjnej maszyny do pisania, czy też powielania dokumentów wykorzystując papier kopiujący (kalkę). Dzisiaj, w czasie kiedy cyberprzestrzeń stanowi część naszej egzystencji i przenika nasz realny świat, nowe technologie absorbują nasze umysły do tego stopnia, że nie wyobrażamy sobie istnienia bez tego typu wynalazków. Należy przypomnieć, iż w chwili powstania gminy nie było dostępnego Internetu wcale. Wiele lat później, kiedy zaczęły się pojawiać pierwsze możliwości dostępu do sieci, wójt naszej gminy szukał człowieka, który umiałby posługiwać się Internetem i mógłby pozyskiwać wszelkie informacje dla urzędu i dla mieszkańców. W bardzo szybkim czasie nastąpił niewyobrażalny przedtem postęp technologiczny, a wraz z nim nowe możliwości i nowe nadzieje na lepszą przyszłość dla całej społeczności rozwoju gminy.

30 lat, to czas ogromnych zmian w każdej dziedzinie życia. To czas tworzenia dalekosiężnych planów, dostrzegających potrzebę realizacji wielu przedsięwzięć inwestycyjnych, czas ogromnego i bardzo intensywnego rozwoju gospodarczego naszego terenu. Czas kształtowania się lokalnej demokracji, czas powstawania organizacji pozarządowych współuczestniczących w decydowaniu o losach lokalnej społeczności jako sektor społeczny, organizacji pozarządowych koniecznych dla zachowania równowagi w demokratycznym społeczeństwie. W naszej gminie rozpoczęły wtedy działalność stowarzyszenia: Stowarzyszenie Tradycja i Natura, Stowarzyszenie Gospodyń Sidzinianki, Związki Podhalan w obu miejscowościach, Kluby Sportowe w obu miejscowościach. Wcześniej istniejące organizacje to: Ochotnicze Straże Pożarne i Koło Gospodyń Wiejskich w Bystrej Podhalańskiej.

Z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej przed jednostkami samorządu i mieszkańcami otworzyły się zupełnie nowe możliwości finansowe. Korzystanie ze środków unijnych z początku nastroczało bardzo wielu problemów. Mało kto umiał odpowiednio sporządzić wnioski o dotację, a firm pośredniczących w pisaniu wniosków zwyczajnie nie było. W przypadku angażowania do realizacji wniosku środków publicznych istniało duże ryzyko niepowodzenia projektu, co budziło obawy przed ryzykiem straty publicznych pieniędzy. W kolejnych rozdaniach już było lepiej. Wójtowie podejmowali ryzyko wnioskowania o środki, lecz z różnym skutkiem. Gminie przebywały co raz to nowe zadania, zwiększyły się wpływy. Na przestrzeni lat sytuacja gospodarcza znacznie się poprawiła, nasze miejscowości wypiękniały, są zadbane, wyposażone w infrastrukturę sportową, drogową, doinwestowane są także jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, dbające o nasze bezpieczeństwo.

30 lat działalności gminy, to tyle samo lat zmian gospodarczych i społecznych. Nasze wsie zatraciły na dobre rolniczy charakter, lecz cechująca ludzi przedsiębiorczość pozwala na rozkwit naszej małej ojczyzny, gdyż wspólnie pracujemy na dobrobyt.

30 lat samodzielnego gospodarowania to czas budowania tożsamości lokalnej, współdziałanie wielu mieszkańców przy tworzeniu kultury, przy organizowaniu wielu wydarzeń kulturalnych o masowym zasięgu. To zaangażowanie w sprawy społeczności, świadczące o poczuciu jedności wspólnoty.

Przez 30 lat na rzecz gminy i jej mieszkańców pracowali radni, przewodniczący rad, wójtowie, wice wójtowie, skarbnicy, pracownicy gminy, sołtysi - każdy z nich zostawił część siebie. Zawsze towarzyszyło im poczucie misji i stworzenia warunków dla lepszego jutra dla przyszłych pokoleń.(J.Cz.)

Wiosenne sprzątanie gminy

Wiosenne dni zmobilizowały mieszkańców do krytycznego spojrzenia na zaśmiecone pobocze przy drodze powiatowej na terenie naszej gminy. Wiele osób z przykrością zauważyło walające się butelki, puszki czy też inne plastikowe śmieci. Niestety, śmieci nie pojawiają się w tych miejscach nagle i niespodziewanie – są świadomie i z premedytacją wyrzucane przez być może nielicznych, za to skutecznie psujących gminny krajobraz, przejezdnych. Powtarza się to co roku. Wciąż niestety są tacy, którzy wyrzucają odpady przez okno z samochodu. Skutki takich zachowań nie pozostały bez odzewu. Na terenie gminy w rejonie Wielkiej Polany miała miejsce akcja sprzątania, zainicjowana przez samych mieszkańców. W efekcie zebrano ponad 60 worków odpadów – butelek, papierów,

szkła, zniszczonych przedmiotów codziennego użytku. Dodatkowo, na roli Podleśnej mieszkańcy, którym również nie jest obojętne dbanie o środowisko naturalne, zebrali 6 worków odpadów. Ich wywozem zajmie się gmina.

Ponadto, w zapowiadanej na terenie gminy Bystra-Sidzina akcji pod nazwą „Posprzątajmy Małopolskę na wiosnę” udział wzięli pracownicy urzędu wraz z wójtem gminy oraz przedstawiciele rady gminy.

Przeprowadzona akcja miała na celu zwrócenie uwagi na problem pozostawiania śmieci na terenach rekreacyjnych, turystycznych i leśnych. W naszej gminie jest to również duży, zauważalny problem.

Okazuje się, że podczas sprzątania pobocza drogi powiatowej, ilość wyrzuconych odpadów jest niebagatelna, a ich rodzaj wręcz zaskakuje. Na kilkukilometrowym odcinku zebrano 62 worki odpadów.

W akcji wzięli udział również wychowankowie szkół i przedszkoli wraz z wychowawcami.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom akcji oczyszczania terenu naszej gminy i jednocześnie prosimy mieszkańców o zwrócenie uwagi na problem zaśmiecania i uświadamianie tych, którzy śmieć nie zdają sobie sprawy z tego, jak wiele swoją beztroską i bezmyślnością wyrządzają zła w naszym wspólnym środowisku. (A.N.) Fot. A. Szewc

Gabarytów z roku na rok przybywa

Co roku w naszej gminie odbywają się zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Porównując ilość tego typu odpadów zebranych w tym roku, można zauważyć, że jest ich zdecydowanie więcej niż w latach wcześniejszych. Szacunkowy koszt tegorocznej zbiórki wynosi 246.000 złotych, a ilość zebranych gabarytów to ponad 261 ton, co stanowi rekord dotychczasowych zbiórek.

Należy również dodać, że znacząco rośnie masa odpadów komunalnych odbieranych w trakcie comiesięcznych zbiórek. W 2020 r. średnia miesięczna masa odebranych odpadów wynosiła 70 ton, z kolei w 2021 r. 107 ton, a w I kwartale 2022 r. 106 ton. Oznacza to, że zdecydowanie mniej śmieci trafia na dzikie wysypiska lub do pieca, ale jednocześnie powoduje wzrost kosztów „obsługi” systemu gospodarowania odpadami.

Przypominamy, że opony z samochodów ciężarowych oraz części samochodowe (zderzaki, elementy tapicerki itp.) nie zaliczają się do odpadów komunalnych i nie są traktowane jako śmieci pochodzące z gospodarstw domowych. W związku z powyższym, winny być

pozostawiane w zakładach, gdzie były wymieniane. Firmy, w których powstają w/w odpady zobowiązane są do podpisania odrębnej umowy z firmą zajmującą się ich odbiorem. W związku z tym, takie odpady nie powinny być oddawane w ramach prowadzonej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu RTV i AGD.

Odpadów wielkogabarytowych nie stanowią również odpady pochodzące z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz farby, kleje, lepiszcze czy inne substancje wykorzystywane w trakcie remontu. Tego typu odpady należy umieścić w odpowiednim pojemniku na PSZOK-u w Sidzinie.

Dodatkowo informujemy, iż zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny podczas odbioru powinien być kompletny (bez wymontowanych silników, zasilaczy, sprężarek itd.). Elektrośmieci mogą zawierać substancje niebezpieczne, szkodliwe dla środowiska i zdrowia ludzi, dlatego ich demontaż powinien odbywać się w zakładach przetwarzania. (J.M.)

TURNIEJ BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM 2022

Po trzyletniej przerwie, do której przyczynił się COVID-19, 4 kwietnia 2022 roku w Szkole Podstawowej w Sidzinie odbyły się eliminacje do etapu powiatowego „Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym”.

W turnieju brały udział 4 reprezentacje szkół z terenu gminy Bystra-Sidzina – po dwie z każdej ze szkół, w dwóch kategoriach wiekowych.

Role sędziów pełnili policjanci z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej: nadkomisarz Grzegorz Sikora, aspirant sztabowy Tadeusz Gacek oraz starszy aspirant Sebastian Gracjasz.

Umiejętność udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej każdej drużynie sprawdził druh Jakub Binkuś z OSP Sidzina.

W czasie turnieju sprawdzane były:

- znajomość przepisów ruchu drogowego w formie testów - jeden dotyczył znajomości przepisów ruchu drogowego, a drugi znajomości pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach,
- umiejętności jazdy na rowerze po wybranych elementach toru przeszkód,
- umiejętność udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

W kategorii wiekowej do lat dwunastu pierwsze miejsce zajęła reprezentacja z Sidziny w składzie: Martyna Kowalcze, Milena Podczerwińska, Igor Migas, Aleksander Trzop. Drugie miejsce zajęła reprezentacja z Bystrej Podhalańskiej.

W kategorii wiekowej powyżej dwunastu lat pierwsze miejsce zajęła również reprezentacja z Sidziny w składzie: Amelia Jaromin, Mikołaj Kudzia, Szymon Sułocha. Drugie miejsce zajęła reprezentacja z Bystrej Podhalańskiej.

Wszyscy uczestnicy turnieju otrzymali nagrody ufundowane przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina oraz gratulacje od Pana Wójta Stanisława Tempki, Pana Dyrektora Mieczysława Matyasika oraz członków komisji sędziowskiej.

Opiekunem drużyn z Sidziny jest mgr inż. Tomasz Gwiżdż, natomiast drużyn z Bystrej Podhalańskiej mgr Katarzyna Paleczny.

27 kwietnia 2022 r. w Tarnawie Dolnej odbył XX Powiatowy Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Głównym organizatorem konkursu była Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej przy udziale Starostwa Powiatowego, samorządów z terenu powiatu suskiego oraz Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Tarnawie Dolnej.

W turnieju wzięły udział drużyny ze szkół podstawowych wyłonionych w eliminacjach gminnych z terenu powiatu suskiego. Naszą gminę w obydwu

kategoriach wiekowych reprezentowali uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Sidzinie.

W klasyfikacji drużynowej grup starszych uczniowie z Sidziny w składzie: Amelia Jaromin, Mikołaj Kudzia, Szymon Sułocha zdobyli I miejsce i będą mieli zaszczyt reprezentować powiat suski w eliminacjach wojewódzkich BRD, które odbędą się 12 maja w Mikłuszowicach. Ameila Jaromin uzyskała najlepszy wynik indywidualny spośród wszystkich uczestników turnieju w starszej grupie wiekowej. Ponadto drużyna uzyskała najwyższy wynik w konkurencji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

W klasyfikacji drużynowej grup młodszych uczniowie z Sidziny w składzie: Martyna Kowalcze, Milena Podczerwińska, Aleksander Trzop, Igor Migas zdobyli wysokie II miejsce.

Podobnie jak na etapie gminnym uczestnicy turnieju musieli wykazać się dużym zakresem wiedzy i umiejętności z zakresu przepisów ruchu drogowego, umiejętności pokonywania sprawnościowego toru przeszkód na rowerze oraz umiejętnościami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Gratulacje, puchar, dyplomy i nagrody rzeczowe naszym powiatowym mistrzom w starszej grupie i wicemistrzom w młodszej grupie wręczył Komendant Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej inspektor Dariusz Drobny, Wójt Gminy Bystra Sidzina Stanisław Tempka oraz przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Suchej Beskidzkiej Naczelnik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Funduszy pan Janusz Kociotek. Opiekunem obydwu drużyn jest mgr inż. Tomasz Gwiżdż.

Gratulujemy zawodnikom obydwu drużyn, a reprezentacji z Sidziny, zdobywcom pucharu w zawodach powiatowych, życzymy równie wysokiej lokaty w eliminacjach wojewódzkich.(T.G.) Fot. T. Sutor

„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - Edycja 2022

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrej Podhalańskiej realizuje Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, który ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

1) poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia.

2) wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb;

3) uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych rozrywkowych lub sportowych itp;

4) dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych;

5) zwiększenie wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywanych codziennych czynnościach oraz

funkcjonowaniu w życiu społecznym dla:

1. dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (albo orzeczenie równoważne).

Na chwilę obecną wsparciem tego rodzaju jest objętych 6 osób z terenu gminy Bystra-Sidzina. (J.S)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrej Podhalańskiej informuje, że realizuje Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022, finansowany ze środków Państwowego Funduszu Celowego w ramach Funduszu Solidarnościowego.

Wartość dofinansowania wynosi 121 635,00 zł.

Całkowity koszt zadania: 121 635,00 zł.

Ogniska, paleniska i piece - urządzenia grzewcze w dawnej wsi

W czasach kiedy jedynym źródłem energii cieplnej był żywy, płonący ogień trzeba było dostosować domostwa do takiej formy ogrzewania, opalania i przygotowania posiłków. Znany od zarania dziejów ludzkości „ogrzewaczem” podsycanym specjalnymi drewnianymi polanami było ognisko. Rozpalane tylko i wyłącznie z dala od zabudowań, na polach podczas prowadzonych prac lub przy pasieniu krów. Przy ognisku podczas chłodu ogrzewali się pracujący w polu ludzie, bądź pasący trzodę pasterze. Nie do pomyślenia było rozniecanie ognia w obrębie zabudowań, czy w pobliżu lasu, a także w czasie kiedy było ciepło i sucho. Ogień pełnił tylko praktyczną rolę, miał za zadanie ogrzać zziębniętego człowieka, czasem do tłących się węgli wrzucano kilka ziemniaków czy jabłka, które potem jako rarytas spożywano podczas przerwy na posiłek. Trudniące się pasterstwem głównie dzieci i młodzież na ognisku ogrzewały przyniesione z domu jako „juzynę” (pasterski posiłek) chleb czy placki.

W najstarszych domostwach źródłem ciepła było płonące na specjalnym palenisku ognisko. W kącie dawnej

kuchni „piekarni” stało zbudowane z kamieni palenisko z dziurą wmurowaną w ścianę, stanowiącą piec do pieczenia domowego chleba.

Do pokoju „światnicy” sięgał kamienny, duży, płaski „kahel” (pokojowa część pieca), który miał za zadanie

ogrząć pomieszczenie ale też stanowił legowisko.

Na wymoszczonym siennikiem legowisku na piecu miejsce do spania mieli starsi członkowie rodziny i często spały tam też dzieci. Na palenisku w piekarni ognisko płonęło cały dzień dostarczając ciepła pomieszczeniom i umożliwiając domownikom przygotowanie jedzenia czy prowadzenie innych czynności gospodarskich np. gotowanie prania. Na specjalnych stelażach metalowych o nazwach pochodzących z języka niemieckiego - trójnóg - „drajfus” czy pięcionóg - „fajfus” umieszczano naczynia i wkładano je do ognia, tak przygotowywano jedzenie. Zawsze nad paleniskiem wisiał też kociołek, z uwagi na brak komina i przewodów wentylacyjnych w piekarni był wszechobecny unoszący się pod powalą dym. Kiedy było go już tak dużo że nie dało się normalnie funkcjonować otwierano drewnianą klapę „woźnicy” - dziury w powale, pozwalając na wydostanie się dymu pod dach.

W czasie zimy woźnicę otwierano tylko na chwilę gdyż razem z dymem z pomieszczenia ulatywało ciepło. Woźnica umieszczona była na środku sufitu a nie bezpośrednio nad ogniem, wszystko po to aby strzelające z ogniska iskry nie zaprószyły ognia, tylko wytraciły swoją

moc, krążąc po wypełnionym dymem pomieszczeniu.

Kuchenną podłogę stanowiło klepisko wykonane z mieszaniny gliny i wielu innych dodatków. Z paleniska bardzo łatwo mogły spaść węgle i trafiając na łatwopalny grunt mogło dojść do pożaru, a niepalne klepisko

zabezpieczało przed tego typu zdarzeniami.

W sidzińskim skansenie można zobaczyć takie urządzenia grzewcze. W pochodzącej 1807 roku chałupie Banasika jest palenisko, piec piekarski i kachel we świetnicy. Jest także woźnica, okopconą od dymu powalą piekarni i wszelkie akcesoria używane w domach ludzi z tamtej rzeczywistości.

Wskutek różnych działań edukacyjnych, a także podpatrzonych w świecie innych rozwiązań na przełomie XIX i XX wieku w chatach naszych przodków zaczęto stawiać kominy celem odprowadzania dymu z pomieszczeń mieszkalnych nad dach. Zaczęto także stawiać w izbach piece z paleniskiem zamykanym drzwiczkami i pokrytym blachą przeznaczoną do gotowania. Tak samo w przewody kominowe wyposażone były piece piekarskie i piece sięgające przez ścianę do świetnicy. Bezpośrednio przy wylocie do komina murowano w ścianie komina żeliwny kociołek, który zawsze był wypełniony czystą wodą, podczas nieustannego palenia w piecu woda się ogrzewała i można było tym sposobem korzystać z ciepłej wody w domostwie.

Jak można się domyślać, że nie wszyscy i nie na raz dali się przekonać do nowych technologii, czyli komina wyprowadzającego dym nad dach. Starsi, bardziej konserwatywni mieszkańcy dawnej społeczności niechętni byli wszelkim nowościom. Bali się że nowa instalacja szybciej spowoduje pożar, gdyż iskry będą się przedostawać bezpośrednio z pieca nad dach.

Poza tym, w kotłującym się pełnym dymu pomieszczeniu żyły wcześniejsze pokolenia, więc po co to zmieniać? Obecność w chałupie otwartego ognia miała także wymiar mistyczny, wręcz magiczny i zamknięcie go pod blachą mogło skutkować utratą jego mocy, bądź co gorsza zgaśnięcie domowego ogniska, do którego cały czas trzeba było dokładać opału, by istniało, by istniała rodzina, by była pełna życia, ciepła i bezpieczeństwa.

Z czasem wszystkie stare i nowe budynki wiejskie zostały wyposażone w przewody kominowe i różne urządzenia grzewcze opalane drewnem, czy też w późniejszym okresie łatwo dostępnym węglem.

Przed nami przyszłość, w której wszelkie znane nam urządzenia emitujące ciepło zastępowane są nowoczesnymi technologiami pozyskującymi ciepło z energii słonecznej, bądź z wnętrza ziemi. Gdzieś, w pogoni za nowoczesnością straciliśmy na dobre ogień z domowego wnętrza, który był, jest i będzie symbolem ciepła, bezpieczeństwa, trwałości nienaruszalnych wartości i symbolem rodziny skupionej wokół jego blasku, rodziny pełnej wiary, tradycji i na zawsze z sobą zespolonej w rodzinnym gnieździe. (J.Cz.)

Seanse, spektakle, koncerty...

Kwiecień 2022 był wyjątkowo interesujący pod względem wyjazdów integracyjno-rekreacyjnych zorganizowanych dla mieszkańców Gminy Bystra-Sidzina przez Gminny Ośrodek Kultury Promocji Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina. Po długim czasie pandemii pojawiła się wśród mieszkańców potrzeba integracji i spędzania czasu z drugim człowiekiem.

W odpowiedzi na te potrzeby przygotowano i zrealizowano wyjazd do Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej, gdzie nasi mieszkańcy mogli choć na chwilę oderwać myśli od codzienności i zrelaksować się podczas występu Kabaretu Skeczów Męczących. Mieszkańcy naszej Gminy mieli okazję wybrać się również

na spektakl teatralny pt. „Długi Łykend” do Teatru Bagatela w Krakowie.

Z myślą o wszystkich mieszkańcach, którzy potrzebują wytchnienia, ale nie mogą sobie pozwolić na wyjazd, GOKPTiS Bystra-Sidzina zorganizował Koncert Relaksacyjny przy dźwiękach mis i gongów.

W okresie przedświątecznym duża grupa osób wzięła udział w wyjeździe na Misterium Męki Pańskiej do Myślenic. Spektakl przygotowany przez Grupę Misterium cieszy się ogromną sławą i jest uważane za jedno z najpiękniejszych w Polsce. Była to okazja do duchowego przygotowania się do przeżycia Świąt Wielkanocnych. (T.T.) Fot. GOKPTiS

Wiosenne konkursy

W Niedzielę Palmową odbył się zorganizowany przez Gminny Ośrodek Kultury Promocji Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina - Konkurs Palm Wielkanocnych. Komisje konkursowe miały bardzo trudne zadanie, gdyż do konkursu zgłoszono aż 142 palmy (Sidzina 88 palm, Bystra Podhalańska 54 palmy).

Wszystkie palmy były piękne, barwne i kolorowe. Widać było gołym okiem, że wykonane zostały z ogromnym sercem i starannością, a twórcy z pewnością poświęcili sporą ilość czasu na ich stworzenie. Komisje wybrały, spośród palm spełniających wszystkie kryteria konkursowe, 43 palmy. Ich autorzy otrzymali nagrody rzeczowe, a wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali słodkie upominki.

Komisja przyznawała nagrody w następujących kategoriach:

- w kategorii „Największa Palma” (w Sidzinie palma miała 2,80 m, a w Bystrej Podhalańskiej aż 3,60 m),
- w kategorii „Palmy Duże” – o długości ponad 2 metry,
- w kategorii „Palmy Średnie” – o długości od 1 metra do 2 metrów,

- w kategorii „Palmy Małe” – o długości do 1 metra,
- w kategorii „Palmy Grupowe”.

Gminny Ośrodek Kultury Promocji Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina organizując Konkurs Palm Wielkanocnych motywuje dzieci i młodzież naszej gminy do kultywowania pięknej tradycji tworzenia palm wielkanocnych.

Prócz Konkursu Palm Wielkanocnych na przełomie marca i kwietnia GOKPTiS Bystra-Sidzina przeprowadził dwa konkursy o wysokiej randze i znaczeniu dla dzieci i młodzieży gminy Bystra-Sidzina. Konkursy te były jednocześnie eliminacjami do etapu powiatowego.

Pierwszym z nich był Konkurs Recytatorski, podczas

którego wyłoniono najlepszych recytatorów, reprezentujących Gminę Bystra-Sidzina podczas etapu powiatowego w Makowie Podhalańskim.

Drugim był Międzynarodowy Konkurs Wiedzy Ogólnej LEONARDO, podczas którego wyłoniono 3 laureatów. Zwycięzcami Konkursu Leonardo 2022 na etapie gminnym zostali Piotr Kowalik (1 miejsce) oraz Mateusz Kostka i Mateusz Siepak (ex aequo 2 miejsce), którzy reprezentować będą naszą Gminę podczas etapu powiatowego w Zembrzycach.

Serdecznie gratulujemy wszystkim zwycięzcom.

Międzynarodowy Dzień Książki i Praw Autorskich

Pomysł organizacji Małopolskich Dni Książki "Książka i Róża" pochodzi z Hiszpanii, skąd został przeniesiony do naszego regionu w 2002 roku. W 1995 roku UNESCO ogłosiło dzień 23 kwietnia Międzynarodowym Dniem Książki i Praw Autorskich.

Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie wraz z Filią w Bystrej Podhalańskiej włączyły się w tegoroczne obchody XXI Małopolskich Dni Książki: „Książka i róża”

Patronką roku 2022 została m.in. Wanda Rutkiewicz. Z tej okazji tegoroczna edycję poświęcono tematyce górskiej. W bibliotece w Bystrej Podhalańskiej można było obejrzeć i wypożyczyć książki o górach.

21.04.2022 r. w bibliotece w Bystrej Podhalańskiej przeprowadzone zostały zajęcia plastyczne, we współpracy ze świetlicą środowiskową i świetlicą szkolną. Dzieci stworzyły zakładki do książki z motywem róży, którymi obdarowywani byli czytelnicy podczas trwania Dni

Książki. Pracownicy bibliotek zapoznali dzieci z ideą Święta Książki oraz zachęcali do czytania. W dniach książki wręczono nagrody za konkurs plastyczno - czytelniczy: „Moja ulubiona postać z utworów Marii Konopnickiej”.

22 kwietnia w Gminnej Bibliotece Publicznej w Sidzinie z okazji XXI edycji Małopolskich Dni Książki „Książka i Róża” odbyło się spotkanie dla dzieci z Przedszkola Publicznego w Sidzinie, mające na celu za poznanie dzieci z ideą Święta Książki, tworzenie zakładek do książki oraz zachęcenie do czytania. Można było podziwiać wystawę książek, które w tytule miały słowo róża, a także skosztować słodkiego poczęstunku. Odbyła się również bezpłatna akcja wymiany książek – bookcrossing.

W ramach Dni Książki „Książka i róża” gościem obydwu bibliotek była dr Dorota Bełtkiewicz - autor książeczek, filolog, logopeda, bajkoterapeuta. Przeprowadziła ona w obu bibliotekach ciekawe warsztaty czytelnicze z logopedyczną bajką terapeutyczną: „Gadajki jak z bajki”. Dzieci poznały niezwykłego dinozaura i stworzyły własne filcowe pacynki, które „towarzyszyć będą czytaniu i językowym wyzwaniom” oraz zmotywują do własnej przygody z książką. Zachęcamy dzieci do czytania książek, ich samodzielnego wyboru. Życzymy wielu wrażeń i wspaniałych chwil z książką. (G.S.) Fot. GBP

KAMIENIOŁOM W BYSTREJ PODHALAŃSKIEJ

Po przeprowadzonym przez Austriaków w 1848 roku uwłaszczeniu chłopów i zniesieniu obowiązku odrabiania pańszczyzny, właściciele folwarków zmuszeni zostali do zatrudniania odpłatnego pracowników w swoich dobrach. Chłopi niechętnie podejmowali pracę we dworze. Dziedzic zaciągał pożyczkę w bankach żydowskich za wysokim oprocentowaniem (30-40 procent) i sprowadzał robotników często z odległych stron. Dochody z rolnictwa nie przynosiły dużych zysków, toteż dziedzic został zmuszony do pozyskania dochodów ze źródeł pozarolniczych. Następowala wyprzedaż ziemi dworskiej.

Około 1897 r. dobra bystrzańskie odkupił od Bolesława Sariusza Wilkoszewskiego, jordanowski notariusz Władysław Dolais. W 1903 r. wydzierżawił kamieniołom w tzw. „Górkach” Franciszkowi Wandrze, który prowadził „zakład obróbki kamienia i kamieniarskich wyrobów”. Kolejnym dzierżawcą kamieniołomu był Jan Lick, [koncesjonowany majster kamieniarski i właściciel kamieniołomów w Makowie, Łodygowicach, Straconce.] Kamień łamano „dla celów budowlanych i zabezpieczenia brzegów rzek, szuter gościńcowy, betonowy i kolejowy, materiały architektoniczne i monumentalne, pomniki i obramowania grobowców, wyroby kamieniarskie budowlane, jak stopnie, ciosy, cokoty, płyty”.¹

Ok. 1910 r. Władysław Dolajls sprowadził z Chrzanowa (pochodzącego z Hradka koło Jabłonkowa), swego krewnego, mistrza kamieniarskiego Karola Faixa, z żoną

Marią (z d. Szmidt) z dziećmi. Karol Faix zamieszkał na roli Hotałowej w budynku dworskim zlokalizowanym na parceli nr 16, w pobliżu kamieniołomu.

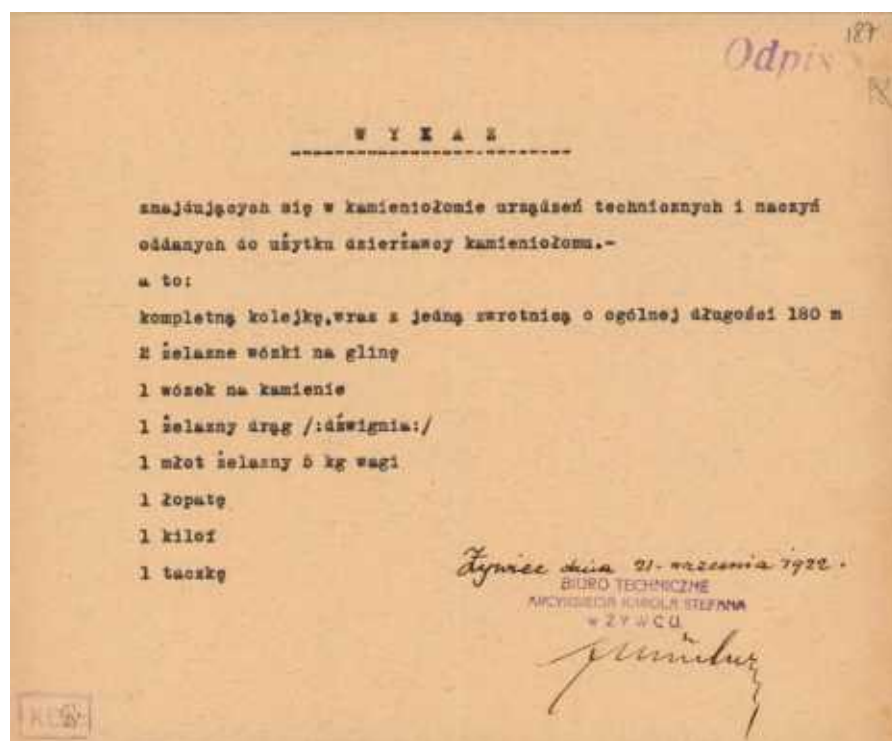
W 1911 r. kamieniołom obejmujący powierzchnię 1 ha 26 arów, przeszedł na własność arc. Karola Stefana Habsburga. Z kamieniołomu „w Górkach” lub „nad Mikołajczykiem”, zostały doprowadzone tory o dł. 180 m, którymi na jednym wózku szynowym dowożone były głązy kamienne, na plac w pobliżu domu, w którym mieszkał Karol Faix, zaś dwoma wózkami wywożono ziemię i odpady kamienne na teren wyznaczony na planie (plan sytuacyjny poniżej). Kamienne głązy zamieniano na parapety, schody, ozdobne filary, grobowce i figury świętych. Tu zostały wykonane m.in. obróbki kamieniarskie dla kościoła parafialnego w Jordanowie.

Od 1922 do 1926 r. kamieniołom dzierżawiła firma budowlana „Bracia Trembecy” z Krakowa ul. Raclawicka 9. W imieniu arcyksięcia Karola Stefana umowę o dzierżawę na 4 lata tj. od 16 września 1922 do 15 września 1926 r., zawarł Alojzy Cyhan. Bracia Trembecy otrzymali zezwolenie na korzystanie z bocznicy kolejowej na czas załadunku kamienia, umowa regulowała cenę każdego rodzaju kamienia (kamień użytkowy i murak). Do prac w kamieniołomie nie wolno było zatrudniać miejscowych robotników. Miejscowi mogli być zatrudniani tylko jako wozacy. Rosnące na terenie kamieniołomu drzewa były pod ochroną, ich ucięcie wymagało zgody Arcyksiążęcego

Zarządu leśnego w Bystrej. Za uszkodzenie kory na rosnących tu brzożach, dzierżawca musiał ustalić winnego i opłacić wysokie odszkodowanie. Na pokrycie ewentualnych szkód i strat, Trembecy zobowiązani zostali do wpłacenia do kasy głównej w Żywcu kaucji w wysokości 150.000 M.

Galopująca w tym okresie drożyzna, bezwzględne egzekwowanie ustalonych warunków dzierżawy, jak również nieuczciwe postępowanie niektórych naszych mieszkańców (np. wykradanie kamienia, korowanie drzew) zniechęciły Braci Trembeckich do przedłużenia dzierżawy kamieniołomu.

Tadeusz Uczniak

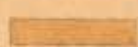

¹ Skorowidz Przemysłowo - Handlowy Królestwa Galicji. Lwów 1912.

Plan sytuacyjny
 wydzierzianionego kamieniołomu Braciom Trembeckim
 położonego w gminie
Bystrej obok Jordanowa.

Objaśnienie znaków.

	granica własności.
	- " - wydzierzawiony powierzchni.
	powierzchnia odkrytego kamieniołomu.
	- " - przeznaczona do wydobywania kamienia.
	- " - " - na stozenie rumowiska.
	- " - manipulacyjna.

Podziałka 1:2880.

BIURO TECHNICZNE
 ARCYKSIECIA WIKTORA STEFANA
 w ŻYWCU. 24/8 72

Wiktoria

Plan sytuacyjny kamieniołomu w "Górkach" w Bystrej - (Archiwum Państwowe Katowice)

**LEKCJE
JĘZYKA POLSKIEGO I
UKRAIŃSKIEGO
DLA OSÓB Z UKRAINY
ORAZ ICH OPIEKUNÓW**

**ZAPRASZAMY Z WASZYMI POCIECHAMI
ZAPEWNIAMY:**

- KĄCIK ZABAW DLA DZIECI
- NAUKA GRY NA GITARZE, SKRZYPCACH LUB PIANINIE

ZAPRASZA W KAŻDY

**PIĄTEK O GODZ. 15:00
REMIZA OSP SIDZINA**

**KONTAKT POD NR. TELEFONU 18 26 99 001
WE WSZYSTKIM POMOŻEMY**

